ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΟ ΝΗΜΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Η μπροσούρα αυτή αποτελεί το υλικό της πρώτης εκδήλωσης της συλλογικότητας Bandiera , που πραγματοποιήθηκε στις 22 Δεκέμβρη στην Λευκωσία, με τίτλο:

Ακολουθώντας το νήμα που συνδέει τους αγώνες.

Ουσιαστικά ήταν μια αυτοπαρουσίαση της συλλογικότητας, με αιχμή το πολιτικό πρόταγμα της σύμπραξης αναρχικών και κομμουνιστών ιστορικά, αλλά και σαν αναγκαιότητα σήμερα.

Επιδιώξαμε μέσα από τις εισηγήσεις, να αναδειχθεί, ποια είναι τα χαρακτηριστικά και η βάση πάνω στη οποία μπορεί να συγκροτηθεί, αλλά και να αποκτήσει προοπτική και δυναμική μέσα από την συλλογική δράση, η πολιτική μας πρόταση.

Εκτός από το ιδεολογικό πλαίσιο και τα ιστορικά παραδείγματα, επιχειρήσαμε να ψηλαφήσουμε την κυπριακή πραγματικότητα, πως μπορεί να κτιστεί ένα ανατρεπτικό ρεύμα μέσα στη κυπριακή κοινωνία.
Αναλύσαμε κάπως την σημερινή συγκυρία, που μαζί με την πολύτιμη πείρα και αποτίμηση από τους αγώνες και τα εγχειρήματα στην Κύπρο, καθιστούν απαραίτητη την ενότητα των ταξικών αντικαπιταλιστικών δυνάμεων.

Την εκδήλωση μας χαιρέτησαν σύντροφοι Κούρδοι πολιτικοί πρόσφυγες
στην Κύπρο, που δρουν μέσα από τις οργανώσεις PYD και PKK, αλλά και το κουρδικό σωματείο Θεόφιλος στην Λεμεσό.
Δυστυχώς δεν έχουμε γραπτό υλικό από τον χαιρετισμό, έχουμε όμως σκοπό να πραγματοποιήσουμε σύντομα εκδήλωση σχετικά με τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή και τον αγώνα του Κουρδικού λαού.

Θεωρητικές συγγένειες Αναρχισμού - Μαρξισμού

Η σημερινή εκδήλωση έχει θέμα τον μαρξισμό και τον αναρχισμό και προσπαθεί να προσεγγίσει το ζήτημα όχι από ακαδημαϊκό ενδιαφέρον, ουτε από μια κριτικη ματιά του ενός ρεύματος έναντι του άλλου. Αντιλαμβανόμενοι τις διαφορές των 2 ρευμάτων, δεν επιθυμούμε να γεφυρώσουμε τις ιδεολογικές ιστορικές διαφωνίες ή να υποστηρίξουμε παρθενογένεση μια νέας επαναστατικής θεωρίας. Προσπαθούμε αντ'αυτού να προσεγγίσουμε τα δύο αυτά επαναστατικά ρεύματα υπό το πρίσμα των κοινών ιδεολογικών, πολιτικών και πρακτικών τους ομοιοτήτων. Αυτό που επιθυμούμε είναι να παρουσιάσουμε ότι μέσα από την πορεία του μαρξισμού και του αναρχισμού, που καθόλου δεν μπορούμε να πούμε πως ήταν χωρίς συγκρούσεις, διακρίνουμε κοινούς άξονες τόσο στο ιδεολογικό, όσο και στο πρακτικό επίπεδο, που μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι αυτά τα ρεύματα, όχι μονο ανήκουν στην ίδια πλευρα του οδοφράγματος, αλλα μπορουν να δημιουργήσουν μια νέα δυναμική στους αγώνες του σήμερα.

Το συμπέρασμα μας βασίζεται στο ότι ο Μαρξισμός και ο αναρχισμός είναι τα μοναδικά ρεύματα που προέρχονται από τη σοσιαλιστική σκέψη που αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα επαναστατικής υπέρβασης του καπιταλισμού διαμέσου ταξικού προλεταριακού αγώνα. Επίσης, παρόλο που φαίνεται πως οι δυο αυτές επαναστατικές θεωρίες απέτυχαν ιστορικά, καθώς ακόμα ζούμε σε ένα καπιταλιστικό κόσμο, είναι γεγονός πως τα κινήματα που οι δυο θεωρίες γέννησαν στην ακμή τους κατά το 19ο και στις αρχές του 20ου αιώνα ήταν πολύ μεγαλύτερα και πιο απειλητικά έναντι του κεφαλαίου και του κοινωνικού κατεστημένου γενικότερα από μεταγενέστερα κινήματα. Αυτή η ιστορική αλήθεια μας κάνει να πιστεύουμε πως αξίζει να καταπιαστούμε με αυτές τις 2 ιδεολογίες, να μάθουμε από την ιστορία τους, τη συμπραξή αλλά και τις διαφωνίες τους.

Σε μια εποχή που κυριαρχούν ρεφορμιστικά-νεοσοσιαλδημοκρατικά και πολιτιστικά ρεύματα στην αριστερά, θεωρούμε πως η επαναθεμελίωση ενός ταξικού επαναστατικού προτάγματος στην Κύπρο και διεθνώς πρέπει να είναι η προτεραιότητα μας σαν Μαρξιστές και αναρχικοί. Θεωρούμε πως αυτή η επαναθεμελίωση προηγείται των οποιοδήποτε διαφορών έχουμε μεταξύ μας. Ασφαλώς αναγνωρίζουμε πως το εγχείρημα μας είναι πειραματικό και επιδιώκουμε να μάθουμε από τα εμπόδια και διαφωνίες που μπορεί να προκύψουν.

Παρακάτω παραθέτουμε και αναλύουμε τα βασικά κοινά και διαφορές του Μαρξισμού και αναρχισμού, και έπειτα παρουσιάζουμε κάποια ιστορικά παραδείγματα – διεθνώς μα και στην Κύπρο – όπου η σύμπραξη των δυο ρευμάτων είχε θετικό αντίκτυπο, προωθόντας τη ριζοσπαστικοποίηση κοινωνικών κινημάτων.

Κοινά ιδεολογικά σημεία Μαρξισμού και Αναρχισμού:

1: κοινός στόχος – κοινωνία μέγιστης ελευθερίας: Ο πρώτος βασικός άξονας είναι φυσικά ο κοινός στόχος των 2 ρευμάτων που δεν είναι άλλος από την δημιουργία μιας αταξικής, ακρατικής κοινωνίας όπου οι άνθρωποι θα ζουν σαν ελεύθεροι συνεταιρισμένοι παραγωγοί προσφέροντας ο καθένας «σύμφωνα με τις ικανότητές του, στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του» (Μαρξ, Κριτική του Προγράμματος Γκότα). Σε αυτή την κοινωνία δε θα υπάρχει μισθωτή εργασία και όλοι οι άνθρωποι θα έχουν απόλυτη ελευθερία να αναπτύξουν τις ατομικές και συλλογικές τους δυνατότητες και να αυτοκυβερνώνται. Θα υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση και κοινοκτημοσύνη στα μέσα παραγωγής και στα παραγόμενα αγαθά. Η αναγκαία εργασία θα εκμηδενιστεί σταδιακά και οι άνθρωποι θα είναι παραγωγικοί από επιλογή, όχι από αναγκαιότητα. Θα παράγουν για χάρη της παραγωγής και της δικής τους εξέλιξης σαν είδος, όχι για υπεραξία. Από τον πιο πάνω κοινο στόχο που περιγράψαμε φαίνεται ότι τόσο οι αναρχικοί όσο και οι μαρξιστές παλεύουν για μια κοινωνία στην οποία δε θα υπάρχει καμία μορφή πολιτικής συγκεντρωτικής εξουσίας, δηλαδή κράτους. Γνωρίζουμε ότι μια κύρια διαφορά των 2 αυτών ρευμάτων είναι η διαφωνία τους γύρω από το ζήτημα του κράτους. Τονίζουμε όμως ότι σε καμία περίπτωση ο μαρξισμός δεν συνάδει ιδεολογικά με την υπεράσπιση του κράτους. Αντ'αυτού, βλέπει την ιστορική κίνηση προς τον κομμουνισμό ως διαλεκτικά συνδεδεμένη με το λεγόμενο «εργατικό κράτος», το οποίο δεν είναι αυτοσκοπός παρά μόνο ένα αναγκαίο μεταβατικό στάδιο προς την ακρατική κοινωνία. Τονίζουμε λοιπόν πως τόσο οι αναρχικοί όσο και οι Μαρξιστές έχουν σαν μέγιστο ιδανικό αυτό της ελευθερίας. Αυτό το ιδανικό διαφοροποιεί τα δυο αυτά ρεύματα από τη σημερινή αριστερά που επικεντρώνεται στη δικαιοσύνη, ισότητα και διαφορετικότητα εντός του καπιταλισμού, άρα σε μια ανελεύθερη δικαιοσύνη, ισότητα και διαφορετικότητα. Τονίζουμε επίσης πως η εξίσωση του Μαρξισμού και του κομμουνισμού με την ισότητα εις βάρος της ελευθερίας είναι παραμόρφωση του Μαρξισμού, αν και λογικό ιστορικό επακόλουθο της ιστορίας του κομμουνισμού στον 20ο αιώνα. Και οι δυο γραμμές σκέψης χαρακτηρίζονται από μια αντίληψη της ελευθερίας ώς κοινωνική υπόθεση, βλέπουν δηλαδή την ελευθερία του άλλου όχι σαν όριο όπως το βλέπει ο ατομικισμός αλλά ως επέκταση της ατομικής ελευθερίας. Όπως είπε χαρακτηριστικά ο Μπακούνιν: "Είμαι φανατικός εραστής της ελευθερίας .... Δεν εννοώ εκείνη την επίσημη ελευθερία που διανέμεται, παραλείπεται, και ρυθμίζεται από το κράτος .... Ούτε εννοώ εκείνη την ατομική, εγωιστική βάση, και την ψευδή ελευθερία της σχολής του Jean Jacques Rousseau και κάθε άλλη σχολή του

αστικου φιλελευθερισμού , η οποία θεωρεί τα δικαιώματα όλων, ότι αντιπροσωπεύονται από το κράτος, ως όριο των δικαιωμάτων του ατόμου …. Όχι, εννοώ τη μόνη ελευθερία αντάξια του ονόματος της, την ελευθερία που υπονοεί την πλήρη ανάπτυξη όλων των υλικών, διανοητικών, και ηθικών ικανοτήτων λανθανουσών στο καθένας μας, την ελευθερία που δεν γνωρίζει κανέναν άλλο περιορισμό πέρα από εκείνον του συνόλου των νόμων της φύσης μας. […] Αυτήν την ελευθερία του κάθε ατόμου που δεν συναντά στην ελευθερία του άλλου ένα όριο αλλά επιβεβαίωση και μια απέραντη επέκταση της δικής του ελευθερίας μέσω της αλληλεγγύης και της ισότητας."

2) αντικαπιταλισμός - αναγκαιότητα υπέρβασης του καπιταλισμού: Ο δεύτερος κοινός άξονας είναι πως και τα 2 ρεύματα αναγνωρίζουν τον εκμεταλλευτικό και αλλοτριωτικό χαρακτήρα της μισθωτής καταναγκαστικής εργασίας που προκύπτει από την καπιταλιστική σχέση παραγωγής καπιταλιστή – εργαζομένου και η οποία βασίζεται στην αποκλειστικότητα της ιδιοκτησίας των μέσα παραγωγής από τους καπιταλιστές. Και τα δυο αντιλαμβάνονται πως για την επιτεύξη του κοινού τους στόχου, μιας ακρατικής, αταξικής κοινωνίας μέγιστης ελευθερίας, είναι αναγκαία η υπέρβαση της εν λόγω καπιταλιστικής σχέσης εκμετάλλευσης και αλλοτρίωσης. Αυτό συνεπάγεται με την υπέρβαση του καπιταλισμού σαν παγκόσμιο κοινωνικό σύστημα. Στο σημείο αυτό οφείλουμε να πούμε ότι ενώ θεωρητικά και πρακτικά και οι δύο τάσεις που αναφέρουμε εναντιώθηκαν στην ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, ο αναρχισμός δεν ανέπτυξε έντονη και συστηματική κριτική της πολιτικής οικονομίας, αντίθετα με το Μαρξ και τους επιγονούς του. Πολλοί αναρχικοί όμως υιοθέτησαν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό τη μαρξική πολιτική οικονομία.

3) αναγκαιότητα επαναστατικού αγώνα - αντιρεφορμισμός: Τρίτος κοινός άξονας είναι η κοινή αντίληψη των δυο ρευμάτων για το πώς πρέπει να δράσουν για την επίτευξη του κοινού τους επαναστατικού στρατηγικού στόχου. Μαρξιστές και αναρχικοί συμφωνούν ότι ο δρόμος που θα πρέπει να κατευθυνθούμε για την υπέρβαση του καπιταλισμού είναι η κοινωνική επανάσταση. Ιστορικά το παγκόσμιο εργατικό κίνημα βασανιζόταν από συνεχείς διασπάσεις γύρω από ζητήματα τακτικής και στρατηγικής. Ένα από τα κύρια προβλήματα που είχε πάντα μπροστά του να αντιμετωπίσει ήταν η σχέση του κινήματος με τους πολιτικούς θεσμούς. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τα σπλάχνα του εργατικού κινήματος γεννήθηκαν χοντρικά δύο διαφορετικές στρατηγικές για την υπέρβαση του καπιταλισμού. Η μία στρατηγική είναι η άποψη ότι η υπέρβαση του καπιταλισμού θα έρθει μέσα από μια εξελικτική πορεία εκδημοκρατικοποίησης και αναδιανομής του πλούτου μέσα από το αστικό κοινοβούλιο. Ιστορικά η τάση αυτή ονομάστηκε ρεφορμισμός και ακολουθήθηκε από την πλειονότητα των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων που αρχικά άνηκαν στη μαρξιστική Δεύτερη Διεθνή. Η δεύτερη στρατηγική είναι η άποψη ότι η υπέρβαση του καπιταλισμού προϋποθέτει μια επαναστατική ρήξη με την αστική κοινωνία και το αστικό κράτος. Αυτό δε σημαίνει πως οι Μαρξιστές και οι αναρχικοί απορρίπτουν τον αγώνα για μεταρρυθμίσεις προς το συμφέρον του προλεταριάτου, όπως τον αγώνα για καλύτερες συνθήκες εργασίας και ψηλότερους μισθούς. Υποστηρίζουν όμως πως ο αγώνας για μεταρρυθμίσεις είναι θεμιτός και απαραίτητος μόνο στο πλαίσιο του αγώνα για επανάσταση και έχοντας την πραγματοποίηση της επανάστασης σαν τον τελικό του στόχο. Μαρξιστές και αναρχικοί επίσης θεωρούν αναγκαία την ενσωμάτωση όλων των άλλων επιμέρους αγώνων (οικονομικών-συνδικαλιστικών, κοινωνικών-φύλου-φυλής κτλ.) κάτω από το επαναστατικό πρόταγμα.

4) διεθνισμός-ταξική συνείδηση: Ακόμα ένα κοινό των δυο ρευμάτων είναι πως μαρξιστές και αναρχικοί συμφωνούν πως η υπέρβαση του καπιταλισμού είναι εφικτό να γίνει μόνο από τους καταπιεσμένους άμα αυτοί αποκτήσουν ταξική συνείδηση, δηλαδή, συνείδηση του υλικού και πνευματικού συμφέροντός τους σαν τάξη να υπερβούν τον καπιταλισμό. Επίσης, αναγνωρίζουν ότι ο καπιταλισμός είναι παγκόσμιος και άρα πως η επαναστατική, αντικαπιταλιστική δράση δεν μπορεί να περιοριστεί τοπικά ή εθνικά σε μία μόνο χώρα, αλλά πρέπει να είναι παγκόσμια: να είναι η εναντίωση σε όλες τις αστικές τάξεις διεθνώς. Ας θυμηθούμε ότι οι πρωτεργάτες της Διεθνής Ένωσης Εργατών ήταν αυτά τα 2 ρεύματα, αντικατοπτρίζοντας την πίστη τους ότι η υπέρβαση του καπιταλισμού περνάει μέσα από την διεθνιστική αλληλεγγύη και την παγκόσμια επανάσταση.

5) αντιατομικισμός: Ο Μαρξισμός και ο αναρχισμός αναδεικνύουν την αναγκαιότητα συλλογικού αγώνα στη βάση κοινών ταξικών συμφερόντων, αντιπαρατιθέμενοι στον ατομικισμό της αστικής κοινωνίας. Προς αποφυγή παρεξηγήσεων, εδώ με την έννοια αντιατομικισμός δεν εννοούμε ότι τα δυο ρεύματα δεν αντιλαμβάνονται τις ατομικές ιδιαιτερότητες, επιθυμίες και ανάγκες του κάθε ατόμου. Μια τέτοια αντίληψη θα οδηγούσε σε μια απολυταρχική φιλοσοφία που δεσποτικά θα ήθελε να ελέγξει την κοινωνία ώς μια στρατιωτική μονάδα. Με τον όρο ατομικισμό εννοούμε την αντίληψη που βλέπει την ανάδυση του ατόμου απο το κοινωνικό σύνολο, την προσήλωση στα ατομικά συμφέροντα έναντι των κοινωνικών συμφερόντων, την ανταγωνιστική σχέση των ατόμων μέσα στην κοινωνία και όχι την συμπληρωματική

Διαφορές Μαρξισμού - Αναρχισμού

Όπως ήδη αναφέραμε στην εισαγωγή δεν προσπαθούμε να γεφυρώσουμε τις διαφορές ή να δημιουργήσουμε μια νέα θεωρία. Οι διαφορές μας και ιστορικά και σήμερα μας οδηγούν σε διαφορετικές πολιτικές αναλύσεις και τακτικές.
Θεωρία: Η κύρια θεωρητική διαφορά Μαρξισμού και αναρχισμού έγκειται στο ότι τα δυο ρεύματα αντιλαμβάνονται διαφορετικά την κεφαλαιοκρατική κοινωνία, την ανθρώπινη φύση, και τη σχέση των δυο. Από αυτή τη διαφωνία προκύπτουν και οι πολιτικές διαφωνίες τακτικής και στρατηγικής.

Συγκεκριμένα, οι πλείστοι αναρχικοί βλέπουν το κεφάλαιο και το κράτος σαν δυνάμεις πάνω από την κοινωνία και την ανθρωπότητα. Στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, όταν τα 2 ρεύματα διαχωρίστηκαν, το ρεύμα του αναρχισμού εμπνεόταν μάλλον από μια φυσιοκρατική αντίληψη του δικαίου και κατέληγε ότι ο άνθρωπος είναι εκ φύσεως καλός και ότι οι όποιες στρεβλώσεις που βλέπουμε στην συμπεριφορά του είναι αποτέλεσμα θρησκευτικών, εθνικών και αστικών επιρροών. Θεωρούσε πως υπάρχει μια σταθερή ανθρώπινη φύση, είτε φυσική είτε ηθική είτε κοινωνική, που δε συμβαδίζει με το κράτος και την εξουσία που υπήρξαν και συνεχίζουν να υπάρχουν σε όλες τις ιστορικές εποχές από την αγροτική επανάσταση και μετά. Η ελευθερία είναι φυσικό δικαίωμα και ως εκ τούτου καμιά ανελεύθερη μορφή δράσης δεν μπορεί να οδηγήσει την κοινωνία στην απελευθέρωση. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι ο σύγχρονος αναρχισμός δεν εμπνέεται από μια φιλοσοφική πίστη στο φυσικό δίκαιο αλλά περισσότερο δρα από μια ηθική στάση. Ως συνεπακόλουθο αυτής της αντίληψης, οι αναρχικοί πιστεύουν ότι η κοινωνία πρέπει να εναντιωθεί στο κεφάλαιο και το κράτος από τα έξω, μέσω κοινωνικής επανάστασης.

Αντιθέτως, οι Μαρξιστές θεωρούν πως η ανθρώπινη φύση είναι ανθρώπινο κοινωνικό προϊόν και πως σήμερα είναι ρυθμισμένη από την κεφαλαιοκρατική κοινωνία. Κατά τον Μαρξ, ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι πασχίζουν για την ικανοποίηση των πρωταρχικών αναγκών τους σφραγίζει μια ορισμένη δομή στο είδος της κοινωνίας που δημιουργούν, τις σχέσεις που έχουν οι άνθρωποι ο ένας με τον άλλον,τις ιδέες που διατυπώνουν για τους ίδιους τους εαυτούς τους και τον περιβάλλοντα κόσμο .«Ο τρόπος παραγωγής της υλικής ζωής [σήμερα ο καπιταλισμός] ρυθμίζει τη γενική διαδικασία της κοινωνικής, πολιτικής και διανοητικής ζωής. Δεν είναι η συνείδηση των ατόμων που καθορίζει την ύπαρξή τους, αλλά η κοινωνική ύπαρξή τους που καθορίζει τη συνείδηση τους.» (Μαρξ, Συμβολή στην Κριτική του Προγράμματος Γκότα). Με άλλα λόγια, για τους Μαρξιστές η ανθρώπινη φύση και κοινωνία είναι μέρος του κεφαλαίου, ταυτόχρονα παραγωγός αλλά και παράγωγο του δεύτερου. Οι άνθρωποι δημιουργούν αλλά ταυτόχρονα δημιουργούνται από την κοινωνία στην οποία ζουν: «οι περιστάσεις κάνουν τα άτομα ακριβώς όσο τα άτομα κάνουν τις περιστάσεις» (Μαρξ/Έγκελς, Η Γερμανική Ιδεολογία).

Ως συνεπακόλουθο αυτής τους της προσέγγισης, οι Μαρξιστές θεωρούν πως ο αγώνας για χειραφέτηση είναι οξύ σύμπτωμα του κεφαλαίου. Για αυτούς το κεφάλαιο, διαμέσου των εσωτερικών του αντιφάσεων, συγκεκριμένα, την αντίφαση κεφαλαίου-εργασίας, εγκυμονεί το σοσιαλισμό, και δείχνει πέρα από την παρούσα του μορφή προς το σοσιαλισμό. Αντίθετα με τους αναρχικούς, αντιλαμβάνονται την επανάσταση σαν την όξυνση των κοινωνικών αντιφάσεων του κεφαλαίου που δημιουργεί τη δυνατότητα υπέρβασης του κεφαλαίου στη βάση του ίδιου του κεφαλαίου. Οι εργαζόμενοι καλούνται να αντιληφθούν συνειδητά αυτή τη δυνατότητα και να την πραγματώσουν μέσα στις κεφαλαιοκρατικές παραμέτρους που ήδη υπάρχουν. Η κοινωνική ιστορία εδώ είναι μια διαδικασία όπου η υπάρχουσα κοινωνική βαθμίδα γεννά και αφήνει τα ίχνη της στην νέα. Αυτός ο διαλεκτικός τρόπος κίνησης της κοινωνίας καθιστά αναγκαίο ένα «μεταβατικό στάδιο» όπου θα υπάρχει σταδιακή μετεξέλιξη των παραγωγικών σχέσεων και της κοινωνικής συνείδησης που αυτές ρυθμίζουν. Στο σοσιαλισμό τέλος, οι εργάτες θα έχουν αποκτήσει συνειδητό έλεγχο της παραγωγής και άρα γενικότερα της κοινωνίας και της ιστορίας τους, ενώ η ίδια η ανθρώπινη φύση θα είναι διαφορετική από ότι στο παρελθόν.

Με άλλα λόγια, οι Μαρξιστές θεωρούν πως ο αγώνας για χειραφέτηση γεννιέται και ρυθμίζεται από το κεφάλαιο σαν προϊόν των αντιφάσεών του, ενώ ο αναρχισμός στις αρχές του πως πηγάζει από μια ανθρώπινη φύση και μετέπειτα από μια ηθικη σταση, είναι σε αντίθεση με το κεφάλαιο και την εξουσία γενικότερα, και που τους εναντιώνεται από τα έξω. Από αυτή τη διαφορετική θεωρητική προσέγγιση του αγώνα προς χειραφέτηση πηγάζουν οι πολιτικές και πρακτικές διαφορές μεταξύ των δυο ρευμάτων για τη μορφή οργάνωσης του επαναστατικού κινήματος και τη σχέση του κινήματος με το κράτος πριν και μετά την επανάσταση. Χοντρικά, επειδή θεωρούν τον αγώνα για χειραφέτηση αναπόφευκτα σαν προϊόν της εξουσιαστικής

κοινωνίας του κεφαλαίου, οι Μαρξιστές θεωρούν πως κάποια μορφή εξουσίας και ηγεσίας είναι αναγκαίο στοιχείο του αγώνα. Θεωρούν ότι αυταρχικά μορφώματα όπως το αστικό κράτος, και γενικότερα ο αυταρχισμός/εξουσιαστικότητα, είναι απαραίτητα αποτελέσματα της κοινωνίας του κεφαλαίου και διαποτίζουν τους ανθρώπους και τις μεταξύ τους σχέσεις. Αν αγνοηθούν απλά θα επαναλαμβάνονται ασύνειδητα, και μπορούν να εξαλειφθούν μόνο διαμέσω της επανάστασης. Οι αναρχικοί αντίθετα θεωρούν τον αυταρχισμό σαν ηθικό πρόβλημα και όχι σαν κάτι απαραίτητο. Δε δέχονται καμιά μορφή εξουσίας στον αγώνα για χειραφέτηση, πιστεύοντας πως τα μέσα του αγώνα πρέπει να περιέχουν τα συστατικά της μετεπαναστατικής κοινωνίας ελευθερίας και ισότητας στην οποία στοχεύει.

Ακολουθεί ανάλυση των πρακτικών διαφορών των δυο ρευμάτων.

Μορφή οργάνωσης - τακτική

Κόμμα – Συλλογικότητα: Οι Μαρξιστές και οι αναρχικοί διαφωνούν στο θέμα αναγκαιότητας ή όχι θεσμικού πολιτικού αγώνα. Για τους Μαρξιστές, χρειάζεται τόσο κοινωνικός όσο και πολιτικός αγώνας για την υπέρβαση του καπιταλισμού. Όπως κάνει ξεκάθαρο η Ρόζα Λούξεμπουργκ στο έργο της Μαζική Απεργία, οι Μαρξιστές θεωρούν πως ο κάθε πολιτικός αγώνας είναι και κοινωνικός, καθώς και ότι ο κάθε κοινωνικός (π.χ. οικονομικός) αγώνας πρέπει να πολιτικοποιείται. Δίνουν σημασία στην ανάπτυξη του προλεταριάτου ως του υποκειμενικού παράγοντα της ιστορίας όπως εκφράζεται και αναπτύσσεται μέσα από τις συγκροτημένες πολιτικές οργανώσεις, καθώς μια πολιτική οργάνωση συνεπάγεται συσσώρευσης ιστορικής εμπειρίας και θεωρητικής γνώσης. Πιστεύουν πως το προλεταριάτο δε θα εξεγερθεί από μόνο του. Χρειάζεται μια πρωτοπορία που θα μετατρέπει οποιαδήποτε δυσαρέσκεια και εξέγερση σε συνειδητή επαναστατική διαδικασία.

Το σοσιαλιστικό κόμμα της πρωτοπορίας ως μορφή οργάνωσης προσάπτεται στη μαρξιστική παράδοση και ο στόχος του είναι να εκπροσωπεί τα συμφέροντα της εργατικής τάξης και να ηγηθεί του προλεταριακού κοινωνικού και πολιτικού αγώνα για εξουσία. Η τακτική αυτή που ακολουθούν οι μαρξιστές βασίζεται στη διαλεκτικη αντίληψη που έχουν για τους πολιτικούς θεσμούς. Η τακτική που ακολουθούν σε σχέση με τους αστικούς πολιτικούς θεσμούς είναι μια κίνηση «εντός – εκτός και ενάντια», η οποία αξιολογείτε κάθε φορά με το τι ριζοσπαστικοποιεί τις μάζες και τι όχι. Δίνουν τις μάχες τους παντού με γνώμονα τις ιστορικές συνθήκες: σε μη επαναστατικές περιόδους αγωνίζονται ακόμα και μέσω εκλογών και του κοινοβουλίου.

Αντίθετα, οι αναρχικοί αρνούνται πως είναι δυνατό ο πολιτικός αγώνας ενός κόμματος να έχει επαναστατικό πρόσημο. Θεωρούν πως η πολιτική διαμεσολάβηση ενός κόμματος είναι αναπόφευκτα εξουσιαστική λόγω της ιεραρχικής του δομής, ενώ θεωρούν πως η αλληλόδραση με τους αστικούς θεσμούς όπως εκλογές και κοινοβούλιο οδηγεί στην ενσωμάτωση και όχι στην ρήξη με αυτούς. Η αναρχική παράδοση ως προς τη μορφή οργάνωσης έχει 2 χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι το μοντέλο οργάνωσης να είναι αντιεραρχικό και δεύτερον, να κινείται εξωθεσμικά. Η αλήθεια είναι ότι υπάρχουν ποικίλες απόψεις για το πώς πρέπει να οργανωνόμαστε. Υπάρχουν τάσεις του αναρχισμού που δεν πιστεύουν σε καμία μορφή οργάνωσης (αφορμαλισμός), και άλλες που υποστηρίζουν την συλλογικότητα, το συνδικάτο ή την πολιτική οργάνωση. Όλες οι τάσεις κινούνται «εκτός και ενάντια». Έτσι, οι αναρχικοί διαχωρίζουν τον θεσμικό-πολιτικό από τον κοινωνικό αγώνα και επικεντρώνονται στον κοινωνικό. Για παράδειγμα, οι Μπακούνιν και Κροπότκιν έδωσαν έμφαση στον οικονομικό/κοινωνικό αγώνα των συνδικάτων.
Εν κατακλείδι, και οι αναρχικοί μα και οι Μαρξιστές θεωρούν πως η μορφή μιας επαναστατικής οργάνωσης πρέπει να είναι δημοκρατική, αλλά οι Μαρξιστές δέχονται την ιεραρχία και στρατηγική συμμετοχή στους θεσμούς ενώ οι αναρχικοί όχι.

Κράτος : Η δεύτερη κύρια πρακτική διαφωνία βρίσκεται στο αν πρέπει ή δεν πρέπει η εργατική τάξη να πάρει την κρατική εξουσία. Οι Μαρξιστές υποστηρίζουν την αναγκαιότητα ενός μεταβατικού εργατικού κράτους, της δικτατορίας του προλεταριάτου, ενώ οι αναρχικοί δεν αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα κανενούς κράτους και πιστεύουν στη μετάβαση στην κοινωνία των ελεύθερα συναιτερισμένων παραγωγών χωρίς κρατική παρέμβαση.
Για τους αναρχικούς το κράτος σε κάθε του μορφή είναι διαχρονική αιτία ανελευθερίας που πρέπει να καταπολεμηθεί από τα έξω. Δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί επαναστατικά. Πιο συγκεκριμένα, η άρνηση της διαχείρισης του κράτους ως αναγκαίο στάδιο μετάβασης στην αταξική ακρατικη κοινωνία προκύπτει από την άποψη ότι υπάρχουν άλλοι τρόποι υπέρβασης των προβλημάτων που δημιουργούνται στο πέρασμα αυτό. Οι αναρχικοί πιστεύουν ότι η αστική αντίδραση που θα υπάρξει μπορεί να καταπολεμηθεί στρατιωτικά από την ίδια την κοινωνία, όπως και ότι μπορεί η κοινωνία χωρίς κρατική παρέμβαση, να δημιουργήσει τις συνθήκες και την κουλτούρα ώστε να οδηγηθεί

σε αυτή την μετάβαση.

Για τους Μαρξιστές το αστικό κράτος είναι ένα σύμπτωμα του κεφαλαίου: υπάρχει αστικό κράτος για να μεσολαβεί μεταξύ κεφαλαίου-εργασίας, ρυθμίζοντας τη διαμάχη των τάξεων προς όφελος του κεφαλαίου. Επίσης, είναι απαραίτητο μόρφωμα σε μια εποχή όπου η αστική τάξη δε μπορεί πλέον να κυβερνήσει, ενώ ταυτόχρονα το προλεταριάτο δεν είναι έτοιμο να κυβερνήσει. Ο στόχος των Μαρξιστών είναι να δημιουργήσουν μια κοινωνία όπου το κράτος δεν χρειάζεται, κάτι που θα οδηγήσει στο μαρασμό και εξαφάνιση του κράτους. Δεν πιστεύουν πως μπορεί να καταργηθεί το κράτος χωρίς να έχει πρώτα εκλείψει η μισθωτή εργασία που είναι η βάση της ύπαρξης κεφαλαίου, και θέλουν να χρησιμοποιήσουν το κράτος σε μια διαφορετική, μη αστική μορφή, για την κατάργηση της μισθωτής εργασίας (βλέπε Λένιν, Κράτος και Επανάσταση).

Παρόλα αυτά, οι δυο τάσεις επί της ουσίας συγκλίνουν στο ότι μετεπαναστατικά πρέπει να υπάρχουν θεσμοί που να επιτρέπουν την ενεργή συμμετοχή των μαζών στις πολιτικές αποφάσεις, να προωθήται η διάχυση της επανάστασης και η αποκέντρωση της εξουσίας, όπως και να υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες που θα αποτρέψουν τον συγκεντρωτισμό των εξουσιών. Ας θυμηθούμε την άποψη των Μαρξ και Μπακούνιν για την παρισινή κομμούνα. Ο Μαρξ έλεγε ότι η παρισινή κομούνα είναι η δικτατορία του προλεταριάτου και ο Μπακούνιν έλεγε ότι είναι η άρνηση του κράτους. Επομένως για μας το ζήτημα δεν είναι αν μετά την επανάσταση η μορφή οργάνωσης ονομάζεται «κράτος που απονεκρώνεται» ή «αναρχική κομμούνα» αλλά το περιεχόμενό της. Το δίδαγμα που κρατάμε από την ιστορία του επαναστατικού κινήματος δεδομένου των ηττών και των διασπάσεών του είναι ότι δεν υπάρχουν σίγουροι δρόμοι. Κρατάει ο καθένας τις ιδεολογικές του αναφορές αλλά η αναγκαιότητα σήμερα είναι να συμπράξουμε. Οι σημερινές κοινωνικές συνθήκες παρακμής της αριστεράς ευνοούν τη σύμπραξη καθώς προηγείται η ανάγκη επαναθεμελίωσης ενός ριζοσπαστικού χώρου με επαναστατικό πρόταγμα.

Ιστορικά παραδείγματα συμπόρευσης

Το κομμάτι της εκδήλωσης στο οποίο θα αναφερθούν επιλεγμένα προφανώς και αρκετά επιφανειακά κάποιες επαναστάσεις, αποσκοπεί όχι στην παραχάραξη της ιστορίας ή σε κάποιου είδους επιλεκτική μνήμη, αλλά για ανάδειξη του δημιουργικού κομματιού της συμπόρευσης των δύο ρευμάτων. Τονίζω ότι στόχος δεν είναι, ούτε μπορεί να γίνει στα πλαίσια αυτής της εκδήλωσης, η συνολική κριτική των ιστορικών κομματιών που θα αναφέρουμε παρακάτω.

Θα ξεκινήσουμε από την πρώτη μεγάλη απόπειρα για εργατική εξουσία στη σύγχρονη ιστορία. Αναφερόμαστε στην Κομμούνα των Παρισίων 1871 όπου οι κυρίαρχες τάξεις προτιμούσαν να συνάψουν ανακωχή με τους Πρώσους τον εξωτερικό «εθνικό» εχθρό της προηγούμενης μέρας - αλλά προφανώς ες αεί παντοτινό κοινωνικό σύμμαχο. Το σύνθημα του τότε πολιτικού αρχηγού της Γαλλίας - Θιέρσου ήταν «καλύτερα με τον Μπίσμαρκ παρά με τον Μπλανκί».

Αξίζει να αναφέρουμε πως το 1871 ακόμη δεν υπήρχε η έννοια του Μαρξισμού ως ιδεολογία άρα και οι «μαρξιστές» με τη σημερινή έννοια. Παράδειγμα όμως σύζευξης διαφορετικών επαναστατικών ιδεολογιών στη Κομούνα ήταν ο Λεώ Φρανκέλ, Ούγγρος αγωνιστής εργάτης εγκατεστημένος στη Γαλλία, στενός φίλος του Μαρξ, καθώς και ο Ευγένιος Βαρλέν, διαφωνών προυντονικός, που δουλεύουν μαζί ήδη από το 1870 για την ανασυγκρότηση του Γαλλικού Τμήματος της Διεθνούς. Μετά τις 18 Μαρτίου του 1871, τίθενται και οι δυο επικεφαλής της Κομμούνας, ο πρώτος ως επίτροπος Εργασίας και ο δεύτερος ως επίτροπος Πολέμου, σε πολύ στενή συνεργασία. Τον Μάιο του 1871 συμμετέχουν και οι δυο στη μάχη των Βερσαλλιών με το Βαρλέν να τουφεκίζεται μετά την ήττα της κομμούνας και το Φρανκέλ να κατορθώνει να διαφύγει στο Λονδίνο.

Η Κομμούνα είναι ένα παράδειγμα μιας επαναστατικής εξουσίας των εργαζομένων –οργανωμένων δημοκρατικά, με αντιπροσώπους που εκλέγονται από τη ψήφο όλης της κοινότητας και κατήργησε τους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς του αστικού κράτους. Οι κομμουνάροι πάγωσαν τις τιμές στα ενοίκια κατά την διάρκεια του πολέμου, δήμευσαν την εκκλησιαστική περιουσία, πάγωσαν τις πληρωμές των χρεών, εξίσωσαν τους μισθούς των υπαλλήλων και απαγόρευσαν τον ενεχυροδανεισμό και τον τοκισμό. Η σοσιαλιστική εκείνη Δημοκρατία υπήρξε ωστόσο βραχύβια, αφού τον Μάιο του 1871 ο μοναρχικός γαλλικός

στρατός εισέβαλε στο Παρίσι και την κατέλυσε μέσα σε ένα λουτρό αίματος. Η Κομμούνα ανέδειξε πως είναι εφικτή μια κοινωνία διαφορετική από αυτή που γεννά ο καπιταλισμός, συγκέντρωνε στον αγώνα μαρξιστές, αριστερούς προυντονικούς, ιακωβίνους, μπλανκιστές και κοινωνικούς δημοκράτες.
Οι αναλύσεις τις οποίες έκαναν ο Μαρξ και ο Μπακούνιν για την κομμούνα συνοψίζονται στα παρακάτω.: Μπακούνιν : «η κατάσταση του μικρού αριθμού των πεπεισμένων σοσιαλιστών οι οποίοι συμμετείχαν στην Κομμούνα ήταν εξαιρετικά δύσκολη… χρειάστηκε να αντιτάξουν μια επαναστατική κυβέρνηση και έναν επαναστατικό στρατό απέναντι στην κυβέρνηση και τον στρατό των Βερσαλλιών»
Στον αντίποδα ο Μαρξ αναφέρει: «Η Κομμούνα του Παρισιού υπήρξε μια επανάσταση ενάντια στο ίδιο το κράτος, αυτό το υπερφυσικό έκτρωμα της κοινωνίας».
Εύκολα θα μπορούσε κάποιος να συμπεράνει ότι η καθαρή αντικρατική οπτική της επανάστασης θα μπορούσε να αποδοθεί στον Μπακούνιν και η άποψη που φέρνει αντιμέτωπες δύο κυβερνήσεις και δυο στρατούς στον Μαρξ. Κι όμως συμβαίνει το αντίθετο. Με αυτήν μας την αναφορά θέλουμε να δείξουμε ότι οι υπαρκτές διαφορές ανάμεσα στους δυο στοχαστές δεν είναι ούτε τόσο απλές ούτε τόσο αυτονόητες όσο νομίζουμε.

Οκτωβριανή Επανάσταση 1917

Παρά το γεγονός των δραματικών συγκρούσεων που ακολούθησαν η Ρωσική επανάσταση του 1917 υπήρξε πεδίο σύγκλισης ανάμεσα σε πολλούς ελευθεριακούς και όχι μόνο Ρώσους με Μαρξιστές, τουλάχιστον στη πρώτη φάση της.
Χονδρικά μπορούμε να πούμε ότι οι αναρχικοί χωρίστηκαν σε τρεις τάσεις: Μια μερίδα τους αναγνώρισε και στήριξε την εξουσία των Σοβιέτ, μια άλλη μερίδα καλούσε σε άμεση ανατροπή τους γιατί ήταν φορείς εξουσίας και μια τρίτη μερίδα ταλαντευόταν. Σε αυτό το σημείο θα ασχοληθούμε με εκπροσώπους της πρώτης μερίδας που δεν μπορούσαν να παραγνωρίσουν την τεράστια δυναμική της ίδιας της επαναστατικής πραγματικότητας και των διαθέσεων των μαζών. Στην πορεία των επαναστατικών γεγονότων του Οκτώβρη ακολούθησαν το επαναστατικό ρεύμα και "συνέπλευσαν" πίσω από τους μπολσεβίκους στηρίζοντας την εξέγερση του Οκτώβρη.

Ο Λένιν, λίγο καιρό μετά από την Επανάσταση, το Γενάρη του 1918, σημείωνε στο λόγο του στο 3ο Συνέδριο των Σοβιέτ: "Κι ενώ μερικοί αναρχικοί μιλάνε με φόβο για τα Σοβιέτ, εξακολουθώντας ακόμη να επηρεάζονται από τις παλιωμένες αντιλήψεις, ένα καινούργιο, ένα φρέσκο ρεύμα αναρχισμού τάσσεται οριστικά στο πλευρό των Σοβιέτ, βλέποντας ότι έχουν τη ζωτικότητα και την ικανότητα να κερδίσουν τις συμπάθειες των μαζών και να ξυπνήσουν τη δημιουργική τους δύναμη".

Παρακάτω θα ακολουθήσουν παραδείγματα αναρχικών που πάλεψαν στο πλάι των μπολσεβίκων για την ανατροπή της Προσωρινής Κυβέρνησης, ενάντια στην αντεπανάσταση των Λευκών, που πολέμησαν στον Κόκκινο Στρατό και μάλιστα δούλεψαν με το σοβιετικό καθεστώς. Ο αναρχικός ναύτης Ανατόλι Ζελεζνιακόφ, ο οποίος ήταν μέλος της Στρατιωτικής Επαναστατικής Επιτροπής και πήρε δραστήριο μέρος στην οκτωβριανή ένοπλη εξέγερση και στην κατάληψη των Χειμερινών Ανακτόρων, ενώ ήταν και αντιπρόσωπος στο 2ο Συνέδριο των Σοβιέτ. Ήταν εκείνος που το Γενάρη του 1918, όντας επικεφαλής της φρουράς στα ανάκτορα της Ταυρίδας, ανάγκασε τους εναπομείναντες βουλευτές των αντεπαναστατικών κομμάτων να αποχωρήσουν από τα ανάκτορα για τη διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης.

Άλλο παράδειγμα είναι ο αναρχοκομμουνιστής Αλεξάντρ Γκε, παρ' όλες τις ιδεολογικές αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις που είχε με το Λένιν, συμμετείχε στην πανρώσικη Κεντρική Εκτελεστική Επιτροπή των Σοβιέτ και ήταν μέλος της σοβιετικής κυβέρνησης του βόρειου Καυκάσου. Σκοτώθηκε από τους Λευκούς το 1919.

Ο αναρχοσυνδικαλιστής Μπιλ Σάτοφ, πρωήν μέλος των Βιομηχανικών Εργατών του Κόσμου (IWW), συμπαρατάχτηκε με τους μπολσεβίκους, συμμετείχε στη Στρατιωτική Επαναστατική Επιτροπή και ανέλαβε μετά από την Επανάσταση διάφορες υπεύθυνες θέσεις. Ο αναρχικός Α. Μπέργκμαν μεταφέρει ένα διάλογο που είχε με το Σάτοφ: "Τώρα περνάμε την πιο δύσκολη φάση, αυτή της βίαιης κοινωνικής επανάστασης", είπε ο Σάτοφ. "Πρέπει να υπερασπιστούμε πολλά μέτωπα", συνέχισε, "και χρειαζόμαστε έναν ισχυρό και πειθαρχημένο στρατό. [...] Φυσικά οι Μπολσεβίκοι έκαναν πολλά λάθη αυτό είναι ανθρώπινο [...] Είναι η ώρα να σηκώσουμε τα μανίκια και να δουλέψουμε, και χρειαζόμαστε άντρες για την υπεράσπιση της επανάστασης και την ανοικοδόμηση. Εμείς, οι Αναρχικοί, πρέπει να μείνουμε πιστοί στα ιδεώδη μας, όμως αυτήν τη στιγμή δεν πρέπει να κάνουμε κριτική. Πρέπει να δουλέψουμε και να βοηθήσουμε εποικοδομητικά".

Άλλα παραδείγματα είναι επίσης ο αναρχοκομμουνιστής Γκ. Σαντομίρσκι που δούλεψε για το επιτροπάτο Εξωτερικών, ενώ

ο αναρχικός Δ. Νοβομίρσκι ανέλαβε δουλειά στην Κομιντέρν. Την άνοιξη του 1918, ο αναρχικός Α. Καρέλιν σχημάτισε μια φιλομπολσεβίκικη αναρχική ομάδα στη Μόσχα, θεωρώντας ότι η δικτατορία του προλεταριάτου είναι μια απαραίτητη φάση πριν την αναρχική κοινωνία. Παρόμοια ήταν η αντίληψη της ομάδας του Γκ. Ασκάροφ, αναρχικού που συμμετείχε στην Εκτελεστική Επιτροπή του Σοβιέτ.

Η προαναφερθείσα ονοματολογία έχει να κάνει μόνο με ένα δείγμα των αναρχικών που συμμετείχαν στην Επανάσταση του Οκτώβρη. Ορισμένοι από αυτούς σκοτώθηκαν πολεμώντας στον Εμφύλιο, άλλοι παρέμειναν υποστηρικτές της σοβιετικής εξουσίας δουλεύοντας μάλιστα για το σοβιετικό κράτος από διάφορες θέσεις, και άλλοι, ιδιαίτερα τη δεκαετία του 1930, στράφηκαν σε μια πορεία ενάντια στη σοβιετική εξουσία. Το ίδιο άλλωστε και με πρώην στελέχη των μπολσεβίκων που πέρασαν σε αντιπολιτευτικές θέσεις, εχθρικές προς τη σοβιετική εξουσία.

Τελικά αυτή η επανάσταση δεν ανέτρεψε τον παγκόσμιο καπιταλισμό, ανέδειξε όμως τις τεράστιες αντιφάσεις του και χάραξε για πάντα το δρόμο των επαναστάσεων που θα ακολουθούσαν. Το σύνθημα, ένα κίνημα δίχως μνήμη είναι ένα κίνημα δίχως προοπτική ταιριάζει απόλυτα στην επικράτηση της συλλογικής μνήμης της Οκτωβριανής επανάστασης ως μια εκρηκτική σύγκρουση αναρχίας και κομμουνισμού –ξεχνώντας και παραβλέποντας τα φωτεινά εκείνα σημεία σύγκλισης και συνεργασίας. Δεν μπορούμε να αρνηθούμε τον κεντρικό κυρίαρχο ρόλο τον οποίο είχαν οι μπολσεβίκοι το ’17 στη Ρωσία. Όπως θα δούμε παρακάτω δε μπορούμε να αρνηθούμε ούτε τον κυρίαρχο ρόλο που είχαν οι ελευθεριακοί στον Ισπανικό Εμφύλιο το ‘36. Όμως οφείλουμε να αναγνωρίσουμε εξίσου το γεγονός ότι αυτές οι δύο επαναστάσεις δεν αποτελούν ιδιοκτησία κανενός αλλά είναι δυο βιωμένες εμπειρίες από τις οποίες πρέπει να εξαγάγουμε διδάγματα και οφείλουμε να εμπνεόμαστε.

Ισπανικός Εμφύλιος

Η παρακαταθήκη του ’36 στην συλλογική μνήμη είναι η αντίσταση κατά του Φρανκισμού και των ευρωπαϊκών φασιστικών καθεστώτων. Πέραν από αυτό, στην Ισπανία υπήρξε μια αυθεντική επανάσταση που ήρθε από τα κάτω. Τα έργα της ήταν κατεξοχήν κοινωνικά: κολλεκτιβοποίηση της γης από τους αγρότες , κοινωνική απαλλοτρίωση των εργοστασίων από τα εργατικά συμβούλια και χειραφέτηση της γυναίκας.
Στα τέλη του 19ου αιωνα, νέα πολιτικά ρεύματα με νέο αέρα έρχονται από την Ευρώπη με φορείς τους Μαρξ και Μπακούνιν. Ο Μαρξισμός όμως είχε φτιαχτεί περισσότερο στα μέτρα του ευρωπαϊκού προλεταριάτου των βιομηχανικών μεγαλουπόλεων, γι’ αυτό ίσως και οι ιδέες του Μπακούνιν, προερχόμενες από την ρωσική αγροτιά, είχαν μεγαλύτερη απήχηση στον ισπανικό αγροτόκοσμο. Οι θέσεις αυτές ήταν : ανεξαρτησία από την κεντρική εξουσία, αυτοδιοίκηση και απόλυτη ελευθερία στην περιφέρεια. Με κύριες επιρροές από τη γειτονική Γαλλία όπου σχηματίζονται οργανωμένα σοσιαλιστικά κινήματα το 1879 δημιουργείται, το Εργατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και το 1888 και 1910 φτάνουμε στη δημιουργία των 2 πρώτων μεγάλων συνδικαλιστικών κινήσεων την UGT και τη CNT αντιστοίχως. Αυτές υπάρχουν μέχρι σήμερα.
Εν συντομία τα γεγονότα ακολούθησαν ως εξής. Το Φλεβάρη του ’36 το Λαϊκό μέτωπο κερδίζει τις εκλογές. Ο Φράνκο και η Δεξιά, εκμεταλλευόμενη την επαναστατική φρασεολογία των ακροαριστερών στοιχείων του Λαϊκού Μετώπου, χρησιμοποιούσε την απειλή της «δικτατορίας του προλεταριάτου» ως πρόσχημα για να συσπειρώσει τα συντηρητικά κομμάτια της Ισπανίας και πρότεινε στην κυβέρνηση να κηρύξει τη χώρα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Η κυβέρνηση απέρριψε την πρόταση και μετέθεσε τον εισηγητή της τοποθετώντας τον διοικητή των Καναρίων Νήσων. Εκεί, στις 18 Ιουλίου 1936, εκδηλώθηκε κατά της νόμιμης δημοκρατικής κυβέρνησης της Μαδρίτης στρατιωτικό κίνημα χούντας αξιωματικών με τη συμμετοχή του Φράνκο. Η CNT από πριν προειδοποιούσε για τον ερχομό ενός πραξικοπήματος αφού κάποια μέλη της είχαν ήδη εισχωρήσει στο στρατό και στην αστυνομία. Έτσι όταν εκδηλώθηκε το πραξικόπημα η CNT είχαν ήδη οργανώσει τις αμυντικές δομές και προχώρησαν σε μια ένοπλη λαϊκή εξέγερση που έφερε τους εργάτες και τους αγρότες στο προσκήνιο της ιστορίας. Παρά το γεγονός ότι η Ισπανική Επανάσταση δεν είναι μια ονειρεμένη σύμπραξη μαρξιστών και ελευθεριακών, ωστόσο υπάρχουν παραδείγματα αγωνιστών και ομάδων και των δύο πλευρών που ενώθηκαν οι δρόμοι τους κατά τη διάρκεια της επαναστατικής διαδικασίας.
Μια προσωπικότητα της CNT που αξίζει να αναφερθεί είναι η περίπτωση του Αντρές Νιν, ο οποίος έπαιξε σημαντικό ρόλο στο συνέδριο του 1919 όπου συζητήθηκε το ενδεχόμενο της υποστήριξης της Ρώσικης Επανάστασης και στην προσχώρηση στη Γ’Διεθνή. Από τον Απρίλιο του ’21 εως τον Ιούνιο του ’22 η CNT ήταν μέλος της κόκκινης συνδικαλιστικής Διεθνούς. Ο Νιν εκπροσωπώντας τη CNT δραστηριοποιήθηκε στη Μόσχα μεταξύ του ’21 και ’30 στο γραφείο της Γ’ Διεθνούς. Μέσα από τις συζητήσεις που είχαν αρχίσει στο εσωτερικό της Διεθνούς ο

Νιν και ο Τρότσκυ είχαν δημιουργήσει πολιτικούς δεσμούς, που φαίνεται να διακόπηκαν το '35 με την ίδρυση του POUM το οποίο αρχικά αποδοκίμασε ο Τρότσκυ.
Μια άλλη περίπτωση ήταν ο Γάλλος υπερρεαλιστής ποιητής Μπένζαμιν Περέ, εκπρόσωπος της γραμματείας του τεταρτοδιεθνιστικού κινήματος στην Ισπανία αποφασίζει να πολεμήσει στην ταξιαρχία Ντουρρούτι. Αντίστοιχα πολλοί αναρχικοί εξέφραζαν ανοικτά την συμπάθειά τους στο POUM και μετέπειτα την ανάγκη για δημιουργία μετώπου. Μια τέτοια περίπτωση είναι ο Καμίλο Μπερνέρι –Ιταλός αναρχικός ο οποίος είχε αφοσιωθεί στην Ισπανική Επανάσταση και δήλωσε ότι «Είναι απαραίτητο να πούμε ξεκάθαρα ότι όποιος συκοφαντεί και βρίζει το POUM και ζητά την πάταξή του, είναι ένας σαμποτέρ του αντιφασιστικού αγώνα και δε θα γίνει ανεκτός.»

Αυτό το αμοιβαίο ένστικτο «αλληλεγγύης» υπογραμμίζει και ο μαρξιστής συγγραφέας Τζωρτζ Όργουελ ο οποίος πολέμησε από τις τάξεις των πολιτοφυλακών του POUM και αναφέρει ότι κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων μηνών του πολέμου , οι αναρχικοί ήταν αυτοί που είχαν σώσει την κατάσταση και πολεμούσαν ασύγκριτα καλύτερα από κάθε άλλο.
Μετά το θάνατο του Ντουρούτι και την εξαφάνιση του Αντρές Νιν , έρχεται μια κρίσιμη καμπή στην επανάσταση. Το POUM παίρνει την πρωτοβουλία να προτείνει ένα επαναστατικό ενιαίο μέτωπο CNT-POUM. Μέσω αυτού του Ενιαίου Μετώπου , η CNT, η FAI, το POUM και η σοσιαλιστική αριστερά θα βρίσκονταν και επίσημα πλέον στο ίδιο στρατόπεδο. Η ηγεσία της CNT αρνείται κατηγορηματικά τη δημιουργία αυτού του μετώπου, κάτι που έφερε αντιδράσεις στο εσωτερικό της. Συγκεκριμένα η συλλογικότητα «φίλοι του Ντουρούτι» ασκούν αυστηρή κριτική στην επιλογή της Ομοσπονδίας. Αντίθετα το POUM βρίσκει σημεία επαφής με ελευθεριακές νεολαίες οι οποίες επίσης ασκούν κριτική στην άρνηση της CNT.

Επιλογικά, αυτό που προσπαθήσαμε να αναδείξουμε στο συγκεκριμένο ιστορικό κομμάτι της εκδήλωσης, είναι ότι η μνήμη των αγώνων δεν πρέπει να επιλεκτική και δεν πρέπει να υπεραπλουστεύει την πολυπλοκότητα των γεγονότων. Μέσα από τα διδάγματα των επαναστάσεων που άλλαξαν τη ροή της ιστορίας και άφησαν το στίγμα τους στο χρόνο μπορούμε να αντιληφθούμε πως λανθασμένα συγκρατούμε μόνο το ρεύμα εκείνο που βρέθηκε σε θέση να αλλάξει την πορεία των γεγονότων εις βάρος του άλλου το οποίο δεν υπήρξε εξίσου πρωταγωνιστικό. Η πιο πάνω εισήγηση αποδεικνύει ότι πέραν από τις συγκρούσεις και τις ρήξεις μεταξύ μαρξιστών και αναρχικών υπήρξαν πολλές διασυνδέσεις μεταξύ των δύο αυτών επαναστατικών οικογενειών. Ακολουθώντας το νήμα λοιπόν που συνδέει τους αγώνες θεωρούμε ότι κομμουνιστές και κομμουνίστριες, αναρχικοί και αναρχικές έχουν πολλή δουλειά να κάνουν μαζί, τόσο προεπαναστατικά όσο και κατά τη διάρκεια μιας επανάστασης για το σπάσιμο των καπιταλιστικών δεσμών, ξεδιαλύνοντας ποιοι είναι οι ταξικοί μας φίλοι και ποιοι οι ταξικοί εχθροί. Μέσα από αυτές τις σελίδες της ταξικής μνήμης οφείλουμε να παραδειγματιστούμε, να βρούμε τις αδυναμίες του παρελθόντος για να μπορέσουμε στο παρόν και στο μέλλον να τσακίσουμε την πιο ακραία έκφραση της δικτατορίας του κεφαλαίου δίνοντας μια τρανή απάντηση στην τάξη των εκμεταλλευτών μας.

Η συγκυρία της Κύπρου

Καταρχήν έχει σημασία να ανιχνεύσουμε το τοπίο στην σημερινή συγκυρία στην Κύπρο. Βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο για τις προεδρικές. Πριν από 5 χρόνια παραμονές των προηγούμενων προεδρικών, κάποιοι από μας, σημειώναμε ότι η υπαγωγή της Κύπρου σε καθεστώς μνημονίου, έθετε σε δεύτερη μοίρα το ποιος θα επικρατούσε στις εκλογές, από την στιγμή που κανένας υποψήφιος δεν ήταν διατεθειμένος να καταργήσει το μνημόνιο ή να συγκρουστεί με την τρόικα. Ο Χριστόφιας μετά τον τραγικό απολογισμό της διακυβέρνησης του, δεν τολμούσε να επαναδιεκδικήσει και το ΑΚΕΛ προχωρούσε με τον «κεντρώο» και τεχνοκράτη Σταύρο Μαλά ως υποψήφιο. Μεγάλο φαβορί των εκλογών, κάτι που επιβεβαιώθηκε, ήταν ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ, Νίκος Αναστασιάδης που εξέφραζε τους πιο αντιδραστικούς κύκλους του ξένου και ντόπιου κεφαλαίου.

Σήμερα δυστυχώς δεν έχει αλλάξει καθόλου το σκηνικό. Ο Αναστασιάδης ως επικεφαλής της κυβέρνησης που επισφράγισε το μνημόνιο με το κούρεμα καταθέσεων και τη σκληρή πολιτική λιτότητας που εφάρμοσε σε όλη την διάρκεια της θητείας της, εμφανίζεται ο επικρατέστερος για να κερδίσει και να επανεκλεγεί και το ΑΚΕΛ κατεβαίνει με τον ίδιο υποψήφιο που δεν έχει αλλάξει ριζικά τις θέσεις του, αλλά ούτε και την επιρροή του στην κυπριακή κοινωνία. Σε σχέση ειδικότερα με τις μνημονιακές πολιτικές που εφάρμοσε η κυβέρνηση Αναστασιάδη, όχι μόνο δεν διαφοροποιείται επί της ουσίας, αλλά δηλώνει ακόμα και σήμερα ότι τόνιζε και ο ίδιος τότε στον Αναστασιάδη ότι πρέπει να υπογράψει άμεσα μνημόνιο.

Παρόλο που βρισκόμαστε τάχα σε «μεταμνημονιακή» περίοδο, κάθε άλλο παρά βελτιώνονται οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας. Η κυβέρνηση πανηγυρίζει ότι μειώθηκε η ανεργία, όμως η πραγματικότητα είναι ότι παραμένει σε υψηλά επίπεδα, ιδιαίτερα στη νεολαία και δεν παρουσιάζει πτωτική τάση, καθώς έχουμε αύξηση της υποαπασχόλησης πάνω του 50%, για πρώτη φορά ίσως σχεδόν 30% του πληθυσμού ζει στα όρια της φτώχειας, οι μισθοί μειώνονται, την ώρα που τα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων και των τραπεζών αυξάνονται, μαζί με τις περικοπές στο δημόσιο, στην υγεία, στην παιδεία, στις κοινωνικές παροχές. Έτσι είναι που τάχα αποπληρώνουν τα χρέη που δημιούργησαν οι καπιταλιστές και που καλούμαστε να πληρώσουμε εμείς.

Το μόνο που έχει αλλάξει σήμερα σε σχέση με τις εκλογές, είναι ότι αυτός που μπαίνει δυναμικά σφήνα στον δικομματισμό ως υποψήφιος, είναι ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος που ηγείται μιας συμμαχίας των κομμάτων του λεγόμενου ενδιάμεσου χώρου, (εκτοπίζοντας παράλληλα τον Γιώργο Λιλλήκα που είχε αυτό τον ρόλο το 2013)που οι θέσεις τους μετατοπίζονται μάλλον προς τις θέσεις της παραδοσιακής δεξιάς προς τα κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα και φλερτάροντας με ακροδεξιές προσεγγίσεις στο κυπριακό ζήτημα, ανεξάρτητα από την θέση που έχουν σαν κόμματα ξεχωριστά ή σαν συνασπισμός απέναντι στη ΔΔΟ.

Επίσης κάτι που αναμένεται να αποτυπωθεί σε κάποιο βαθμό στις εκλογές, είναι η άνοδος του ΕΛΑΜ, που κατεβαίνει για δεύτερη φορά αυτόνομα στις προεδρικές εκλογές, ως κοινοβουλευτικό κόμμα όμως αυτή τη φορά και με εκπροσώπηση όχι μόνο στη Βουλή, αλλά και σε όλα τα δημοτικά συμβούλια παγκύπρια, μετά και τις τελευταίες δημοτικές εκλογές.

Υιοθετώντας ένα άκρατο λαϊκισμό σε κοινωνικοοικονομικά ζητήματα (όψιμος αντιμνημονιακός και φιλολαϊκός λόγος) παράλληλα με υπερσυντηρητικές θέσεις σε άλλα, στηριζόμενο από σημαντικές μερίδες του κεφαλαίου όπως μεταξύ άλλων και ο αρχιεπίσκοπος, βασικός χρηματοδότης σύμφωνα και με δηλώσεις του αρχηγού της χρυσής αυγής, αλλά και με μια έντονη εθνικιστική προπαγάνδα στο κυπριακό, φαίνεται να εδραιώνει την παρουσία του στο πολιτικό σύστημα και να αυξάνει την κοινωνική του επιρροή, εμφανιζόμενο ως δήθεν πολέμιο των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων και των καθεστωτικών κομμάτων, αλλά στη πραγματικότητα ως το μεγαλύτερο στήριγμα της πλουτοκρατίας ενάντια στη εργατική τάξη.

Με βάση την κατάσταση γενικότερα όπως έχει διαμορφωθεί, σημειώναμε επίσης τότε, ότι αν υπήρχε κάτι που έδινε στον κόσμο της αντίστασης, είναι μια συσσωρευμένη πείρα από αγώνες που έχουν προηγηθεί τα προηγούμενα χρόνια και η δυναμική που είχε αναπτυχθεί σε κάποιο βαθμό στον χώρο της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς και τον αντιεξουσιαστικό χώρο, αφού ομάδες και άτομα από αυτούς τους χώρους πρωτοστατούσαν σε αυτούς τους αγώνες.

Δυστυχώς σήμερα ο ευρύτερος χώρος εμφανίζεται αποδυναμωμένος και δεν υπάρχουν στο προσκήνιο κοινωνικοί αγώνες ούτε και προοπτικές αντίστασης στις κυρίαρχες πολιτικές με βάση τα σημερινά δεδομένα, κυρίως γιατί απουσιάζουν οι οργανωμένοι φορείς που να μπορούν να συμβάλουν στην ταξική ανάταση μέσα από τη ριζοσπαστικοποίηση εργαζομένων και

νεολαίας, αλλά και τη συγκρότηση κοινωνικών αντιστάσεων απέναντι στις πολιτικές κράτους – κεφαλαίου.
Αυτό είναι κάτι που μας προβληματίζει ιδιαίτερα σαν συλλογικότητα, κάτι που επισημαίνουμε και στη ιδρυτική μας διακήρυξη, δηλώνοντας ως κύριο μας στόχο τη δική μας συμβολή στην προοπτική οικοδόμησης ενός ανατρεπτικού ρεύματος μέσα στη κοινωνία. Γι αυτό θα καταπιαστούμε εκτενέστερα με τις εμπειρίες και τα εγχειρήματα που υπήρξαν μέχρι σήμερα στον ευρύτερο αντικαπιταλιστικό χώρο, τις δράσεις, τις αδυναμίες, τη παρακαταθήκη που αφήνουν, ώστε να μας βοηθήσει να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα σε σχέση και με τις μάχες που διεξάγουμε ή που φιλοδοξούμε να διεξάγουμε σήμερα. Επίσης για το πως προκύπτει μέσα από αυτή την πείρα και αποτίμηση, η αναγκαιότητα του προτάγματος μας, για την σύμπραξη αναρχικών και κομμουνιστών πάνω σε μια ταξική βάση, στη διαμόρφωση θέσεων και δράσεων που θα μπορέσουν να αποτελέσουν εφαλτήριο αγώνα.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 90 και τις αρχές της δεκαετίας του 2000, σαν αποτέλεσμα των επιρροών από παραδείγματα ανατρεπτικών πολιτικών ρευμάτων κυρίως από την Ελλάδα, την διεθνοποίηση του αγώνα ενάντια στις κυρίαρχες πολιτικές και οικονομικές ελίτ παγκόσμια, όπως ήταν η μαζική διαδήλωση στη Γένοβα με τη συμμετοχή ακτιβιστών απ όλο τον κόσμο που σημαδεύτηκε από την δολοφονία του Κάρλο Τζουλιάνι από μπάτσους, αλλά και την δυσφορία που δημιουργούσε ιδιαίτερα σε κομμάτι της νεολαίας που είχε τάσεις ριζοσπαστικοποίησης και το κενό που άφηνε πολιτικά η ολοένα και περισσότερο ενσωμάτωση του ΑΚΕΛ στο πολιτικό σύστημα, δημιουργούνταν οι πρώτες ομάδες που είχαν αναφορές στην αντικαπιταλιστική αριστερά και τον αντιεξουσιαστικό χώρο (κάποιες υπήρχαν από πριν αλλά τώρα βγαίνουν στο προσκήνιο).

Αξιοσημείωτη είναι η περίπτωση του αναρχικού πυρήνα Κύπρου, που έδρασε στις αρχές του 2000 με βάση την Λεμεσό. Παρόλο που χαρακτηριζόταν από μια έντονη αυτοαναφορικότητα και την συγκρουσιακή δράση σαν αυτοσκοπό ακόμα κι αν δεν υπήρχαν οι σχετικές προϋποθέσεις, ανάπτυξε μια σημαντική και μαχητική πολύμορφη κινητοποίηση στην περίοδο που έδρασε και αντιμετώπισε πολλές διώξεις και σκληρή κρατική καταστολή με αποκορύφωμα ακόμα και φυλακίσεις μελών της.

Είχε σημαντική συμβολή στις δυναμικές κινητοποιήσεις ενάντια στις βρετανικές βάσεις στην Λεμεσό, σπάζοντας έστω και προσωρινά την ηγεμονία εθνικιστικών δυνάμεων σε αυτό το πεδίο δράσης, στο αντιπολεμικό και αντιιμπεριαλιστικό κίνημα και τις μαζικές διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Ιράκ το 2003, όπως και σε άλλα διεθνή ζητήματα όπως το Παλαιστινιακό. Ακόμα είχε δράσεις και παρεμβάσεις σε ζητήματα κρατικής καταστολής και ελέγχου, στα εργασιακά, την εκπαίδευση, αλλά και στο κυπριακό τάχθηκε εναντίον των ιμπεριαλιστικών επιδιώξεων προτάσσοντας την δικοινοτική επανάσταση ως τη μόνη απάντηση στα σχέδια των κυρίαρχων.

Η μακροβιότερη ίσως οργάνωση στον χώρο της κυπριακής εξ. αριστερας, η εργατική δημοκρατία, (γι αυτό και τη αναφέρουμε ενδεικτικά) που άρχισε να δρα αρκετά νωρίτερα, είχε σημαντική δραστηριοποίηση στο αντιπολεμικό, αντιφασιστικό και δικοινοτικό κίνημα και γενικότερα προσπάθησε να προβάλει μια πιο συγκροτημένη αντίληψη για μια αντικαπιταλιστική αριστερά και γνώρισε αξιοσημείωτη οργανωτική ανάπτυξη στο βαθμό που επιχειρούσε εκείνη την περίοδο να έρθει σε ρήξη με όψεις των συμβιβασμένων πολιτικών του ΑΚΕΛ. Αργότερα όμως σταδιακά συρρικνώθηκε σημαντικά φτάνοντας μέχρι τα όρια της διάλυσης σήμερα, σαν αποτέλεσμα της ενσωμάτωσης της στην αστική στρατηγική του ΑΚΕΛ.

Στα μέσα της δεκαετίας του 2000 υπήρξε μια σχετική στασιμότητα και ύφεση των δράσεων στον εξ. χώρο, αν και η μεταφορά του κέντρου δράσεως στην πρωτεύουσα Λευκωσία, συνέβαλε στο να συγκροτηθούν διάφορες πρωτοβουλίες που μπορούσαν να έχουν μια πιο άμεση δράση και αντιπαράθεση με τους κρατικούς σχεδιασμούς.

Όμως η φλόγα της εξέγερσης του Δεκέμβρη 2008 στην Ελλάδα, μεταφέρεται και στην Κύπρο σε μια περίοδο που γίνονται οι πρώτες καταλήψεις και κοινωνικά κέντρα στον χώρο της παλιάς Λευκωσίας όπου συχνάζει ένα κομμάτι της ανυπότακτης νεολαίας και συμμετέχει σε πολιτικές ζυμώσεις κυρίως στον αντιεξουσιαστικό χώρο (τότε δρούσε η συλλογικότητα ΑΔΑ, αυτόνομη δραση αντιεξουσιαστών και αργότερα η ένωση αναρχικών).

Ταυτόχρονα η συγκρότηση στην Αθήνα για πρώτη φορά, κυπριακού φοιτητικού σχήματος που να τοποθετείται ξεκάθαρα στην ανεξάρτητη αντικαπιταλιστική αριστερά, μεταφέρει επίσης στην Κύπρο την ελπίδα και την εμπειρία ώστε να ενταθούν οι διεργασίες στην νεολαία που κινείται στα αριστερά του ΑΚΕΛ αλλά

και να αναπτυχθούν κοινές δράσεις κομμουνιστών και αναρχικών.
Οι πορείες στην Κύπρο εκείνες τις μέρες για την δολοφονία του Αλέξη είναι αρκετά μαζικές και χαρακτηρίζονται από μικροσυγκρούσεις με την αστυνομία και συλλήψεις. Τις ίδιες μέρες οργανώνονται δικοινοτικές εκδηλώσεις της νεολαίας σε μια προσπάθεια προώθησης της επαναπροσέγγισης Ε/Κ και Τ/Κ από κάτω μακριά από διαμεσολαβητές και με προωθημένο πρόγραμμα πάλης.

Λίγους μήνες αργότερα η Κύπρος θα ζούσε τον δικό της μικρό Δεκέμβρη όταν το δικαστήριο με μια προκλητική απόφαση άνευ προηγουμένου, αθώωσε τους 10 αστυνομικούς που ξυλοφόρτωσαν με απίστευτη αγριότητα 2 φοιτητές πριν λίγα χρόνια. Μάλιστα ενώ αυτό είχε καταγραφεί σε βίντεο, το δικαστήριο δεν το δέχθηκε ως αποδεικτικό στοιχείο!
Το αποτέλεσμα ήταν να ξεσπάσουν μαζικές διαδηλώσεις οργής έξω από δικαστήρια και αστυνομικούς βαθμούς, ενώ οι συνελεύσεις που γίνονταν παράλληλα με τις κινητοποιήσεις έφεραν την δημιουργία μιας πρωτοβουλίας ενάντια στην αστυνομική καταστολή.

Τον Δεκέμβρη του 2009 όταν το ΕΛΑΜ, επιχείρησε να πραγματοποιήσει πορεία στην Λευκωσία ενάντια στους μετανάστες, βρήκε μπροστά τους μια μαζική και δυναμική αντιφασιστική πορεία σχεδόν χιλίων ατόμων που κατέκλυσε τους δρόμους της Λευκωσίας, ενώ οι νεοναζί περιορίστηκαν κοντά στα γραφεία τους σε μια συγκέντρωση 80 ατόμων! Αυτό ήταν το αποτέλεσμα μιας πολύ καλής κινητοποίησης και συντονισμού ομάδων του εξωκοινοβουλευτικού χώρου, κοινότητες μεταναστών και αντιρατσιστικών οργανώσεων, σε μια πορεία που δεν στήριξε κανένα κοινοβουλευτικό κόμμα αλλά είχε μαζικότατη συμμετοχή από διάφορους πολιτικούς χώρους και κοινωνικές ομάδες.
Όμως την επόμενη χρονιά έχουμε έξαρση της ρατσιστικής βίας με επίκεντρο την πόλη της Λάρνακας όπου γίνονται επιθέσεις στα σχολεία σε Παλαιστίνιους μαθητές, με αποκορύφωμα την πορεία μιας ακροδεξιάς ομάδας ενάντια σε αντιρατσιστικό φεστιβάλ. Οι ακροδεξιοί και νεοναζί με την βοήθεια της αστυνομίας επιτέθηκαν και διέλυσαν το φεστιβάλ, μαχαίρωσαν ένα Τουρκοκύπριο μουσικό και μετανάστες, ενώ η αστυνομία συνέλαβε μόνο αντιρατσιστές!
Αυτό το γεγονός είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες σε διάφορες πόλεις όπου διοργάνωσαν και πολύμορφες παρεμβάσεις.
Την πρωτομαγιά του 2011 στις εκδηλώσεις για ανεξάρτητη ταξική πρωτομαγιά, παρεμβαίνει για πρώτη φορά η οργάνωση που μόλις είχε συγκροτηθεί και ήμασταν μέλη κάποιοι από μας, η ΑΝΤ.ΑΡ.Τ.Ε.Σ (Αντικαπιταλιστική Αριστερή Ταξική Επαναστατική Συσπείρωση).

Καλεί τους εργαζομένους σε αγώνα για να ηττηθεί ο υποταγμένος συνδικαλισμός και η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, σε σύγκρουση με τις πολιτικές του κεφαλαίου ενάντια στη διαπραγμάτευση απάτη του δήθεν κοινωνικού διαλόγου και προώθηση μαχητικών μορφών πάλης με απεργίες και καταλήψεις επιχειρήσεων. Τάσσεται ξεκάθαρα ενάντια στην ΕΕ, την συνδιαχείρηση και τις αυταπάτες για αριστερή διακυβέρνηση.

Συμμετείχε στην διοργάνωση ή συνδιαμόρφωση διαφόρων κινητοποιήσεων και παρεμβάσεων, όπως η πορεία και εκδηλώσεις αλληλεγγύης στον αγωνιζόμενο ελληνικό λαό στις απεργίες, η συμμετοχή σε διεθνείς πρωτοβουλίες ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και εξοπλισμούς, μετά και το φονικό στην ναυτική βάση στο Μαρί, αλλά και σε διεθνή αντιπολεμική εκδήλωση στην Αθήνα ενάντια στον άξονα Κύπρου-Ισραήλ-Ελλάδας.

Εκείνο το διάστημα επίσης οργανώνονται αντιρατσιστικές πορείες ταξικού χαρακτήρα με σύνθημα Κύπριοι και ξένοι εργάτες ενωμένοι, παρεμβάσεις σε απεργίες και εργατικές κινητοποιήσεις.
Επίσης γίνεται πορεία ενάντια στην επίσκεψη Νετανιάχου στην Κύπρο, κάτι που έσπασε το κλίμα της αστυνομικής τρομοκρατίας που προσπάθησε ανεπιτυχώς να περιορίσει αρχικά την πορεία.

Σημαντική ήταν η αντιφασιστική πορεία στην Λευκωσία στις 30/12/2012 ενάντια στην εκδήλωση του ΕΛΑΜ και την επίσκεψη του χρυσαυγίτη Κασιδιάρη. Η πορεία ήταν αρκετά μαζική παρόλο που καλέστηκε μόλις την προηγούμενη! Αυτό έδωσε την ώθηση και σε άλλα κομμάτια του αντικαπιταλιστικού χώρου να κινητοποιηθούν με αποτέλεσμα τον Γενάρη του 2013 έστω και χωρίς ανοικτό κάλεσμα να μαζευτούν εκατοντάδες αντιφασίστες στην πλατεία Φανερωμένης στην Λευκωσία και να ανακόψουν την πορεία των νεοναζί προς αυτή.

Την ίδια χρονιά είχαμε και κατάληψη στην νεκρή ζώνη ενός άδειου κτιρίου και εγκαταλειμμένου από το 1974 όταν έγινε η τουρκική εισβολή. Το κτίριο μετατράπηκε σε κέντρο κοινωνικοπολιτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ανοικτό για όλους μ επίκεντρο

την δικοινοτική δράση. Στις 6 Απρίλη το βράδυ σε μια πρωτοφανή αστυνομική επιχείρηση καταστολής και τρομοκρατίας, πάνοπλοι αστυνομικοί από όλα τα σώματα, σπάζουν πόρτες και παράθυρα και εισβάλλουν στην κατάληψη ξυλοκοπώντας με απίστευτη αγριότητα ακόμα και ανήλικα παιδιά, εκκενώνοντας έτσι και κλείνοντας την κατάληψη. Αποτέλεσμα 30 συλλήψεις και 7 τραυματισμοί .

Σημαντική συμβολή στις κινητοποιήσεις και διεργασίες εκείνο το διάστημα στην Λευκωσία είχε η μαθητική ομάδα Σκαπούλα, ένα αυτοοργανωμένο εγχείρημα με ελευθεριακές ιδέες.
Παραμονές των προηγούμενων προεδρικών εκλογών υπήρξαν και ισχυρές εργατικές αντιστάσεις στις περικοπές σε μισθούς, συντάξεις, εργατικά δικαιώματα αλλά και οι απολύσεις, με απεργίες και μάλιστα διαρκείας σε κάποιους κλάδους, όπως στους οικοδόμους, στα ξενοδοχεία, στα εργοστάσια. Σημαντικό ήταν το γεγονός ότι αρκετές φορές απεργούσαν μαζί κύπριοι και μετανάστες. Απεργίες έγιναν και στο δημόσιο τομέα κυρίως από δημόσιους υπάλληλους και εκπαιδευτικούς.

Με την έναρξη της περιόδου της κυβέρνησης Αναστασιάδη και το γνωστό κούρεμα καταθέσεων που επισφράγισε το μνημόνιο, έχουμε ένα γενικό λαϊκό ξεσηκωμό, με αποκορύφωμα την συγκέντρωση χιλιάδων διαδηλωτών έξω από την βουλή όταν θα περνούσε το σχετικό νομοσχέδιο. Ιδιαίτερα μαζική ήταν η συμμετοχή της νεολαίας, όχι μόνο έξω από τα κέντρα λήψης αποφάσεων αλλά και σε όλες τις πόλεις. Στην Λεμεσό δημιουργείται η μαθητική κίνηση ΑΝΤ.Α.Μ.Α (ΑΝΤικαπιταλιστικός Αντιφασιστικός Μαθητικός Αγώνας) που δίνει δυναμική παρουσία στις μαθητικές και όχι μόνο κινητοποιήσεις.

Δυστυχώς η δυναμική που δημιουργήθηκε αυτές τις μέρες, χάθηκαν όταν τελικά πέρασαν τα μέτρα με την συναίνεση όλων των κομμάτων αλλά και των συνδικάτων, αφού δεν υπήρχαν οι οργανώσεις που να μπορούσαν να συσπειρώσουν τον κόσμο που είχε την διάθεση να αντισταθεί.

Από εκείνη την περίοδο μέχρι σήμερα δυστυχώς είναι πολύ περιορισμένα τα παραδείγματα κοινωνικών αντιστάσεων απέναντι στις πολιτικές κράτους κεφαλαίου και τούτο οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αδυναμία του ευρύτερου αντικαπιταλιστικού χώρου να οργανώσει αυτές τις αντιστάσεις καθώς όλες οι οργανώσεις που κινούνται σε αυτό τον χώρο έχουν εγκλωβιστεί στα όρια και τις αντιφάσεις τους.

Αρκετά εγχειρήματα στον ελευθεριακό χώρο που προαναφέραμε δεν μπόρεσαν να συνεχίσουν και διαλύθηκαν, αλλά ακόμα και μετωπικά σχήματα στην εξ.αριστερά όπως η ΕΡΑΣ και αργότερα η ΔΡΑΣΥ-eylem που συμμετείχε στις ευρωεκλογές το 2014 ως ο πρώτος δικοινοτικός εκλογικός συνδυασμός στην Κύπρο.
Τα διαλυτικά φαινόμενα ήταν αποτέλεσμα του εκφυλισμού ιδιαίτερα της εξ. αριστεράς που αντί να προβάλει αντιστάσεις, να συγκρουστεί με τις πολιτικές του αστικού κράτους και του κεφαλαίου, να έρθει σε ρήξη με την συστημική αριστερά και να παλέψει για ένα ανατρεπτικό ρεύμα, αλλά και να αναχαιτίσει την άνοδο της ακροδεξιάς, δείχνει ανήμπορη να αντιδράσει, έχει συρρικνωθεί αρκετά καθώς μοιάζει πλήρως αναξιόπιστη στα μάτια του κόσμου που έχει τάσεις χειραφέτησης και ψάχνει λύσεις στα αριστερά του ΑΚΕΛ (συχνά μάλιστα εμφανίζονται ως ουρά ή συμπλήρωμα του ΑΚΕΛ ταυτιζόμενο με την πολιτική του ιδιαίτερα στο Κυπριακό και χωρίς να διαφοροποιηθούν ουσιαστικά στη συνολική του πολιτική, πέραν από κάποιες θεωρητικές κριτικές).
Τα επόμενα χρόνια μέχρι πρόσφατα, μόνο στο ευρύτερο αντιφασιστικό πεδίο υπήρχε αξιοσημείωτη δραστηριοποίηση, όπως το αντιφα λιγκ και το αντιφασιστικό δίκτυο Λεμεσού με μαζικές κινητοποιήσεις και εκδηλώσεις, αλλά κι αυτά εγκλωβίστηκαν επίσης στα όρια τους.

Στον συνδικαλιστικό τομέα, η ηγεσία της ΠΕΟ, η παράταξη του ΑΚΕΛ, ενώ ιστορικά έχει δώσει μεγάλους αγώνες, σήμερα έχει καταντήσει δυστυχώς όργανο του υποταγμένου συνδικαλισμού, βάζοντας πλάτη στη σαρωτική επίθεση του κεφαλαίου στη εργατική τάξη, καλλιεργώντας την ηττοπάθεια και τον συμβιβασμό και οδηγώντας πολλούς απογοητευμένους εργαζόμενους στη παραίτηση και την αποστράτευση από τις τάξεις της αλλά και γενικότερα.

Τα συνδικάτα αναπόφευκτα οδηγήθηκαν σε μαρασμό, αφού τα έμμισθα στελέχη των καθεστωτικών κομμάτων που ηγούνται στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, προωθούν τον πελατειακό διαχειριστικό συνδικαλισμό, που συνήθως συμβιβάζεται ή υποχωρεί συνεχώς στις απαιτήσεις των εργοδοτών.
Ενίοτε αυτός ο συνδικαλισμός παίρνει και χαρακτήρα κυβερνητικό, υποταγμένος στη κρατική πολιτική, ανάλογα με το ποιο ή ποια κόμματα βρίσκονται στη κυβέρνηση. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι συντεχνίες να χάσουν εντελώς τον αγωνιστικό χαρακτήρα που είχαν στο παρελθόν, να μην λειτουργούν καθόλου μαζικές διαδικασίες βάσης όπου να μπορεί να εκφράζεται πραγματικά η

εργατική βούληση και να μη αναπτύσσονται μορφές πάλης και κινητοποιήσεις ενάντια στη επίθεση του κεφαλαίου.
Είναι επιτακτική ανάγκη όσο ποτέ άλλοτε να ηττηθεί ο υποταγμένος συνδικαλισμός και η ξεπουλημένη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και να προχωρήσει η ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος. Πρέπει άμεσα να ξεκινήσει ένας διάλογος για την δημιουργία ανεξαρτήτων πρωτοβάθμιων σωματείων με ταξική σύνθεση.

Η γενικότερη κατάσταση δεν μπορούσε παρά να μας ανησυχήσει, να μας ταρακουνήσει και τελικά να μας κινητοποιήσει προς συγκεκριμένη κατεύθυνση. Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την συγκυρία, τους συσχετισμούς δυνάμεων και τα δεδομένα που έχουμε μπροστά μας, επιλέξαμε να προχωρήσουμε προς ένα πολιτικό σχέδιο που φαντάζει ως οξύμωρο και αδύνατο σε πολλούς, αλλά είναι αναγκαίο και εφικτό για μας, βάση των εμπειριών και της αποτίμησης που είχαμε μέσα από τους αγώνες και τα εγχειρήματα που συμμετείχαμε στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια.

Άτομα που έχουμε αναφορές στη κομμουνιστική αριστερά, σύντροφοι και συντρόφισσες που συμμετείχαμε στη οργάνωση ΑΝΤΑΡΤΕΣ, το προηγούμενο διάστημα και σε μετωπικά σχήματα, καταλήξαμε σε πολιτική συμφωνία με συντρόφους από τον αντιεξουσιαστικό χώρο και συγκροτήσαμε μια συλλογικότητα που προωθεί την σύμπραξη κομμουνιστών και αναρχικών πάνω σε ταξική βάση.

Αυτό που μας έδωσε την ώθηση και δημιούργησε την δυναμική ώστε να γίνει εφικτή αυτή η σύμπραξη στα πλαίσια μιας κοινής πολιτικής οργάνωσης, είναι η κοινή μας αντίληψη για τις εξελίξεις και τον χαρακτήρα του κυπριακού ζητήματος, η ταύτιση απόψεων σχετικά με τον ρόλο της ΕΕ και την ανάγκη να υπάρχει σύγκρουση με αυτή όπως και όλους τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς (χωρίς να παραγνωρίζουμε την καταπίεση της κυπριακής αστικής τάξης και του κράτους) η αναγνώριση της εργατικής τάξης (και των καταπιεσμένων ευρύτερα) ως αυτή που μπορεί εν δυνάμει να ανατρέψει τον καπιταλισμό, η ανάγκη κοινής δράσης και συντονισμού και σε διεθνές επίπεδο με τις επαναστατικές δυνάμεις, στην προοπτική του διεθνούς μετώπου αντίστασης στην επιθετικότητα των ιμπεριαλιστών.

Επίσης στο να υπάρξει αντίσταση απέναντι στις πολιτικές κράτους και κεφαλαίου στην Κύπρο μέσα από κοινωνικούς και ταξικούς αγώνες, αλλά και απέναντι στη στρατηγική πολιτική της κυβέρνησης γεωπολιτικά, που γίνεται υπηρέτης των φονιάδων ιμπεριαλιστών και ευθυγραμμίζεται πλήρως με την πολιτική ΗΠΑ – ΝΑΤΟ – ΕΕ στην περιοχή.

Έχοντας επίγνωση των αρνητικών συσχετισμών και των δυσκολιών που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, ελπίζουμε να μπορέσουμε να συμβάλουμε στην οικοδόμηση ενός ανατρεπτικού ρεύματος, για μια άλλη κοινωνία.

Bandiera